

ся. Свою закоханість у пісню вона передала доньці Марійці, яка зачаровує слухачів неповторним голосом.

Багато років членом клубу була Л. Лиса, яка зараз живе за кордоном. Вона проклала місток від клубу до української телепередачі „Надвечір'я”, листуючись із її ведучою. Згодом сама стала одним із учасників цієї телепередачі, відгукнувшись на запрошення розповісти про роботу любительського об'єднання та його членів.

Урочисте відзначення 20-річчя клубу стало значною подією у житті міста. На нього завітали представники місцевої влади, громадських організацій і політичних партій. Свято проходило під девізом «Наш клуб “Золотий вік” – вічно молодий!». До нього готувалися всі – і бібліотекарі, і члени клубу. З цікавістю знайомилися з фотографіями на стенді «Клубу “Золотий вік” – 20». Кожний клубівець отримав ювілейну емблему, на якій зображено книжку, кетяг калини і чашку ароматного чаю.

На святі, як водиться, були щирі привітання, подарунки, квіти, звучали поезія, музика. Постійна учасниця клубу, наш “золотий голос” – самодіяльна поетеса і композитор В. Мендришора, присвятила ювілею своєрідний гімн-пісню, в якому є такі рядки:

У день закоханих, день Валентина,
Вже 20 літ, як ми створили клуб.
Сьогодні знов зійшлися, як родина,
Зустріти свято потискаючи рук.

Запам'яталися слова на адресу клубу В. Піщик:
„Золотому віку” тільки 20.

У житті людини – це весна.

Отже, вік у клубу ще юнацький.

Це, як злива, тепла і рясна.

Найбільше привітань на святі отримала Р. Бойченко – голова клубу, яка святкувала в цей день свій 70-річний ювілей. Майже 10 років вона живе інтересами «Золотого віку», опікується ним, вболіває за кожного учасника. У неї завжди готове добре слово і порада, а то й жарт. Працюючи свого часу на посаді завідувачки відділу культури, директора ЦБС, Раїса Єрмолаївна дуже добре знає, як працювати з людьми і для людей, організовувати їхнє дозвілля. Тому із задоволенням взялась за керівництво клубом.

За багато років в архіві цього об'єднання дбайливо зберігаються вирізки з газет, фотографії, відгуки його членів і гостей, окремі поетичні привітання. Всі ці матеріали становлять історію клубу, яка дорога кожному його учаснику.

“Золотий вік” живе, діє, згуртовує людей, дає їм розраду, дарує чудові хвилини гарного настрою і спілкування.

ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧА РОБОТА В ПУБЛІЧНІЙ БІБЛІОТЕЦІ

БІБЛІОТЕЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО

ПРІОРИТЕТНИМ напрямом у національній системі освіти є патріотичне виховання молоді. Від того, якою вона буде сьогодні, які цінності стануть ядром її світогляду, залежить майбутнє нашої держави.

Однією із важливих складових національно-патріотичної роботи бібліотеки є історико-краєзнавча діяльність. Адже не знаючи минулого свого краю, не можеш стати освіченою людиною, патріотом своєї Батьківщини.

Публічні бібліотеки володіють потужними інформаційними ресурсами з різних галузей знання, в т. ч. з питань краєзнавства, мають змогу постійно накопичувати потрібний матеріал. Вивчити історію свого міста, відкрити його невідомі сторінки поставили за мету фахівці бібліотеки-філії № 13 для дітей та юнацтва Херсонської ЦБС. Протягом останніх 10 років тут зібрано надзвичайно цікаві матеріали про історію Херсона. Місцеві жителі охоче віддають до бібліотеки власні сімейні реліквії: фотографії, предмети декоративно-прикладного мистецтва і т. ін.

У 2003 р. з ініціативи бібліотечних фахівців було створено програму „Земля Херсонська – краю наш рідний”. Головна її мета – виховання у юнацтва любові до рідного краю, його історії, рідної природи з використанням краєзнавчої інформації; удосконалення та впровадження нових бібліотечно-бібліографічних форм роботи з популяризації літератури краєзнавчої тематики. В ра-

мках Програми співробітники разом із читачами бібліотеки – викладачами, школярами, студентами навчальних закладів міста, працівниками архіву та краєзнавчого музею – розпочали вивчення історії вулиць, що знаходяться поблизу книгозбірні. Треба зазначити, що бібліотека розташована в історичному центрі міста. Звідси розпочиналося будівництво порту, суднобудівного заводу, будинків і вулиць м. Херсона. Тому кожна будівля, кожна вулиця має свою багату «біографію». Така інформація завжди користується попитом молоді, викладачів навчальних закладів міста, журналістів, істориків. Поступово у бібліотеці зібрані колекція фотографій, спогади місцевих жителів, книги, картини з автографами, і за невеликий проміжок часу було створено історико-краєзнавчу експозицію. Окремі її розділи присвячено містобудуванню, суспільному життю та народному побуту старого Херсона, пам'ятникам, храмам, вулицям, маєткам міста.

Реалізуючи Програму, бібліотекарі працювали і над створенням документально-ілюстративних альбомів, де збиралися історичні, архівні матеріали щодо окремих вулиць м. Херсона, футуризму на Херсонщині, історії фотографії, геральдики та інших тем. У бібліотеці зберігається архів спогадів старожилів, краєзнавців, видатних діячів. Зібрані матеріали сформовано в колекції, які експонуються в бібліотеці. Працівники прово-

В. Танчик

дять для читачів екскурсії-бесіди за матеріалами історико-краєзнавчої експозиції.

Цікавими формами роботи є виїзні історико-краєзнавчі заходи в навчальних закладах міста, організація, вперше в бібліотечній практиці, пішохідних та тролейбусних екскурсій пам'ятними місцями та вулицями м. Херсона, водних екскурсій Дніпром.

Фахівці бібліотеки тісно співпрацюють із місцевими художнім, краєзнавчим музеями, Центром освіти молоді, міським архівом. Вони готують спільні заходи для учнів ЗОШ № 34, Херсонського гідромеліоративного технікуму. Серед кращих заходів – творчі вечори пам'яті видатних земляків, присвячені М. Кулішу, А. Бахуті, день краєзнавця „Мій старий, добрий Херсон”, години цікавих повідомлень «Т. Шевченко і Херсонщина» (за книгою херсонського автора М. Каляки).

У бібліотеці працюють 2 краєзнавчі клуби: „Боріон”, що об'єднує учнів старших класів та студентську

молодь, та „Чомучка” – для дітей 6-9 років. Члени клубу „Боріон” здійснюють пошукову роботу з історії міста. Саме завдяки клубівцям створено окремі розділи експозиції „До історії Херсона причетний...”, де представлено архівні матеріали, реліквії, фотографії про життя і діяльність видатних людей міста.

За час реалізації Програми накопичено великий обсяг друкованих матеріалів, газетних та журнальних статей і ксерокопій архівних та музейних документів, фотографій. Багато з цих матеріалів зібрано в альбомі „На перехресті часів”.

У 2005 р. бібліотеці-філії № 13 для дітей та юнацтва виповнилося 50 років. За цей час вона пройшла цікавий шлях. Попереду – нові історичні відкриття, розширення краєзнавчої роботи із залученням юних читачів до вивчення історії рідного міста.

НЕМАЄ МИНУЛОГО – НЕМАЄ КУЛЬТУРИ

БІБЛІОТЕКИ І СУСПІЛЬСТВО

О. Масціпан

2006 р. Національній парламентській бібліотеці України виповнилося 140 років. Відкрилася вона навесні 1866 р. і називалася тоді Київська російська публічна бібліотека. Велику роль у її становленні, зростанні фондів відіграла численна прогресивно налаштована різночинна інтелігенція Києва та представники інших верств населення, які безкорисливо допомагали бібліотеці, дарували свої домашні книжкові зібрання. На гроші киян було збудовано приміщення книгозбірні, в якому вона знаходиться й досі. Тому можна стверджувати, що бібліотека фактично була створена народом і завжди працювала для народу.

Серед тих, хто долучився до діяльності бібліотеки, були відомі в Києві державні й громадські діячі, меценати, професори університету та Київської духовної академії, чий прізвища і сьогодні є пам'ятними для міста. Були й не такі знані громадяни, а прості службовці, чиновники, викладачі, науковці, чий імена сьогодні ми навіть не згадуємо. Але своїми помислами й ділами вони залишили слід в історії бібліотеки. Тому, звичайно, дуже цікаво якомога більше дізнатися про цих людей – відомих і не дуже знаменитих, без яких бібліотека просто не могла б відбутися як факт культурного життя міста.

Коли у 1995 р. фахівці НПБ України почали готувати літопис своєї бібліотеки, то потреба мати такі біографічні відомості постала дуже серйозно, адже за кожною подією, прийнятим рішенням або книжковим даром стояли певні особи. Звернення до літератури та архівних матеріалів показало, що в ряді випадків таких відомостей або зовсім немає, або вони є уривчастими і неповними.

Велику допомогу у цьому пошуку надала відомий в Україні історик і архівіст Людмила Андріївна Проценко (1927-2000). Вона була першим директором Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України. Завдяки її подвижницькій діяльності тут утворено фонди багатьох визначних діячів культури. А з 1968 р. і до кінця життя Людмила Андріївна займалась історією київсь-

кого некрополя. На її думку, „некрополь – у широкому науковому, історичному розумінні – найоб'єктивніше викладення історії певної місцевості, населеного пункту, міста, країни рік за роком через діяльність, біографії найактивніших її представників, які залишили по собі якийсь слід, пам'ять”. Автор фундаментальних праць з некрополезнавства, Л. Проценко збрала унікальний архів персоналії людей, чий життя та діяльність вплинули на історію та культуру нашої країни. Завдяки цьому архіву та особистій участі Людмили Андріївни ми знайшли чимало відомостей про тих, хто тією чи іншою мірою був причетним до історії становлення та розвитку першої Київської публічної бібліотеки. Багато прізвищ перестали бути просто переліком через кому, вони набули рис конкретних особистостей. Замість ініціалів звучали повні імена, ми дізналися, чим займалися ці люди, коли конкретно жили і навіть, де поховані. Серед них – чимало гласних міської Думи, які у різні роки – з 1866 по 1914-й – були членами розпорядчого комітету бібліотеки та опікувались її проблемами, громадських діячів, видавців, освітян, представників духовенства.

В архіві Л. Проценко були відомості і про Василя Гавриловича Барщевського (1822-1915), книговидавця та письменника, чия приватна бібліотека стала основою фонду відкритої у 1866 р. Київської російської публічної бібліотеки. Дізналися й про те, що похований В. Барщевський на київському Лук'янівському цивільному кладовищі (нині – Лук'янівський державний історико-меморіальний заповідник).

Прошло 10 років... І от у дні святкування 140-річчя Бібліотеки ми отримали нову можливість зазирнути в минуле, відкрити невідомі нам сторінки життя родини Барщевських.

Навесні 2006 р. адміністрація заповідника звернулася в бібліотеку з пропозицією взяти під опіку, впорядкувати могилу В. Барщевського.